Nationaal Park
NIEUW LAND

STAND VAN ZAKEN

oktober 2021

Nationaal Park Nieuw Land is het jongste nationaal park van Nederland met 29.000 hectare natuur! Letterlijk op de bodem van de voormalige Zuiderzee. Nationaal Park Nieuw Land dankt zijn ontstaan aan het grootste inpolderingstraject ter wereld: de drooglegging van Flevoland! Het is een waar vogelparadijs met als icoon de zeearend.

1. INTRODUCTIE

- Nieuw Land als Nationaal Park
- Ontwikkelingsvisie Nationaal Park Nieuw Land
- Leeswijzer

Lees meer >

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

- Introductie
- Projecten:
  - Oostvaardersoevers
  - Markerwadden
  - Oostvaardersplassen
  - Almeersepoort
  - Poort Lelystad
- Programma Nieuwe Natuur Oostvaardersplassen
- Verdere projecten

Lees meer >

3. KENNIS EN WAARDEN DELEN

- Introductie
- Marketing en communicatie
- Educatie
- Onderzoek

Lees meer >

4. SAMENWERKINGSAGENDA

- Inroductie
- Financiering

Lees meer >

5. KANSEN VOOR JONGEREN

TALENT KLEURT FLEVOLAND

Lees meer >

NATIONAAL PARK NIEUW LAND

Website www.nationaalparknieuwland.nl
E-mail info@nationaalparknieuwland.nl

1. INTRODUCTIE

1.1 NIEUW LAND ALS NATIONAAL PARK

Nieuw Land heeft op 1 oktober 2018 de status van 'nationaal park' toegekend gekregen. In vervolg op deze toekenning hebben de partners in Nationaal Park Nieuw Land (NPNL) – gemeente Almere, gemeente Lelystad, vereniging Natuurmonumenten, provincie Flevoland, Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer, stichting Het Flevo-landschap, waterschap Zuiderzeeland – een ontwikkelingsvisie opgesteld met de ambitie om van de natuurgebieden – Lepelaarplassen, Oostvaardersplassen, Marker Wadden en Markermeer – één nationaal park te maken. Een park met twee opgaven: het vergroten, verbinden en versterken van de natuur en het royaal ruimte bieden aan natuurbeleving.

De inzet van de partners is een nationaal park van wereldklasse te realiseren dat bijdraagt aan een verbeterde ecologische kwaliteit, een sterk imago van de regio, een economische impuls geeft door meer toerisme, een aantrekkelijk vestigingsklimaat biedt in de Metropool Regio Amsterdam, evenals een woon- en leefomgeving van wereldklasse. Deze stand van zaken per oktober 2021 geeft informatie over de stappen die in het afgelopen jaar zijn gezet op de onderwerpen uit de ontwikkelingsvisie en de voornemens van de partners binnen het samenwerkingsverband van NPNL voor de aankomende periode. Deze stand van zaken is een vervolg op een eerdere stand van zaken van januari 2021.

1.2 ONTWIKKELINGSVISIE NATIONAAL PARK NIEUW LAND

De ontwikkelingsvisie beschrijft de ambitie van Nieuw Land voor de periode 2019 – 2040 (deel 1 van de visie), het ontwikkelingsperspectief in negen ruimtelijke perspectieven (deel 2), de onderwerpen marketing, communicatie, educatie, onderzoek onder de noemer 'kennis en waarden delen' (deel 3) en de wijze van samenwerken tussen de partners (deel 4). Een schematische samenvatting van de ontwikkelingsvisie is onderstaand weergegeven.

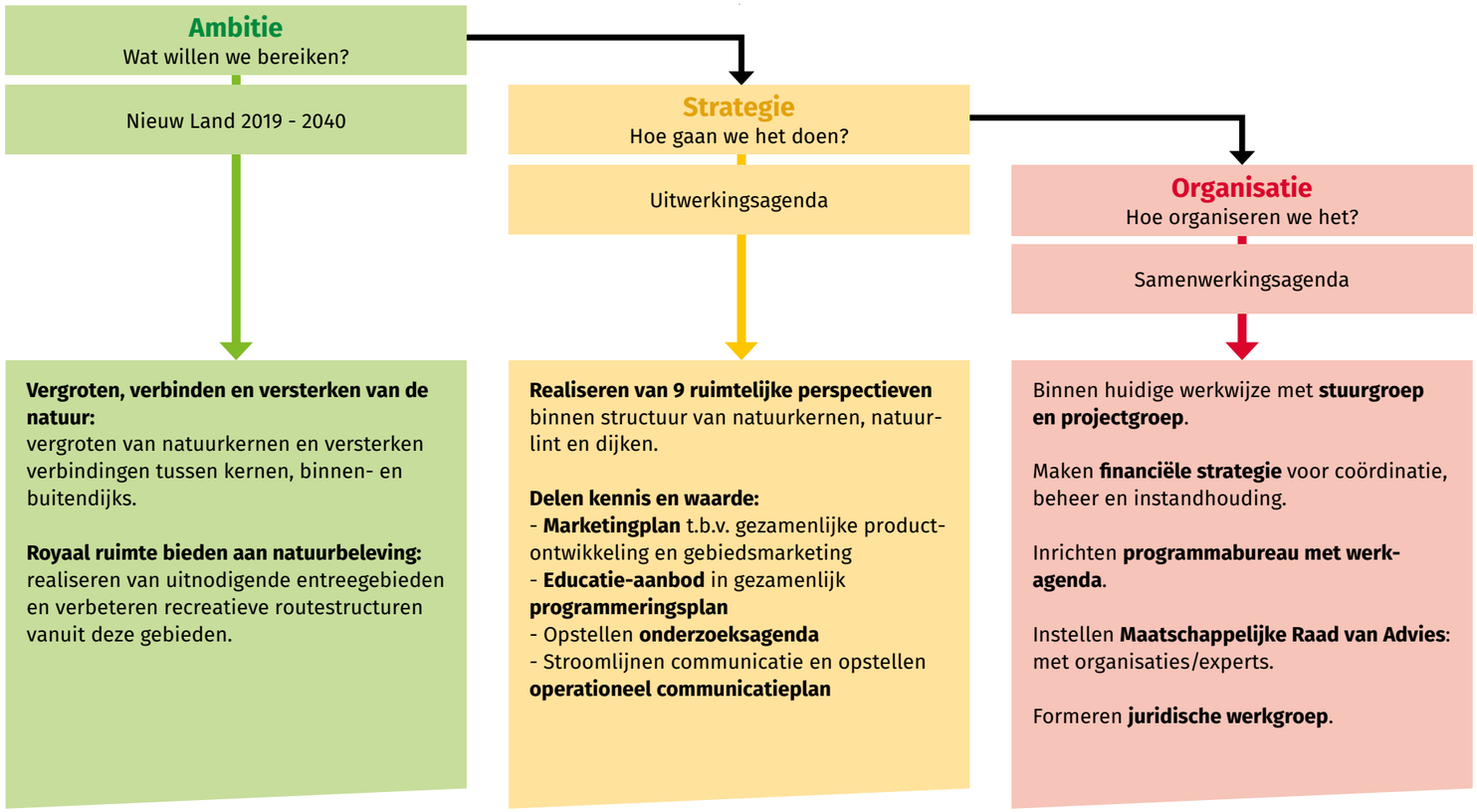

Binnen de ruimtelijke perspectieven vallen de ruimtelijk-fysieke projecten die binnen of aan de grenzen van NPNL worden uitgevoerd. Deze projecten vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de gezamenlijke partners in NPNL-verband, maar zijn de verantwoordelijkheid van individuele partners, al dan niet in onderlinge samenwerking. In deze nieuwsbrief komen de ruimtelijk-fysieke projecten waarbij de provincie een actieve betrokkenheid heeft uitgebreider aan de orde:

- Oostvaardersoevers.
- Poort Oostvaardersplassen Lelystad, Poort Oostvaardersplassen Almere, Lepelaarplassengebied en kerngebied Oostvaardersplassen.
- Programma Nieuwe Natuur aan de westzijde van de A6 ('Etalagegebied').
- Marker Wadden.

Andere (provinciale) projecten worden kort benoemd om een volledig beeld te geven van de breedte waarover door de provincie en de partners gewerkt wordt aan de realisatie van de ambities van NPNL op het gebied van natuur en natuurbeleving.

Website www.nationaalparknieuwland.nl
E-mail info@nationaalparknieuwland.nl

1. INTRODUCTIE

1.3 LEESWIJZER

De stand van zaken gaat in op geheel NPNL, niet alleen op de rol van de provincie in het samenwerkingsverband. Waar relevant wordt de rol van de provincie gespecificeerd en wordt aangegeven wat de betrokkenheid van Provinciale Staten is of is geweest. De stand van zaken volgt de opbouw van de ontwikkelingsvisie:

- Ontwikkelingsperspectief.
- Kennis en waarden delen.
- Samenwerkingsagenda.

Aan het slot van deze stand van zaken wordt ingegaan op de kansen die NPNL biedt voor jonge mensen, onder meer met Talent kleurt Flevoland. Als laatste voor deze leeswijzer: het jaar 2021 is grotendeels een 'corona-jaar' geweest met de bijbehorende maatregelen. Dat heeft consequenties gehad voor de programmering van activiteiten en evenementen, voor de excursies van de terreinbeheerders en vele andere zaken bij het fysiek bezoeken van Nieuw Land. Het heeft echter geen invloed gehad op de ambitie van de partners en de voortvarendheid waarmee aan de projecten en activiteiten wordt gewerkt.

© Provincie Flevoland

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

2.1 INTRODUCTIE

Nieuw Land is in de eerste plaats een vogelparadijs van internationale betekenis. De bundeling van de verschillende natuurkernen in één nationaal park brengt maatregelen binnen bereik die de samenhang en complementariteit vergroten, en zo het ecosysteem robuust en toekomstbestendig maken. De waarde als vogelgebied is verbonden aan de variëteit in leefgebieden. Nieuw Land kent wetlands in verschillende gradaties: ondiepe oeverzones, zeer ondiepe delen die soms droogvallen, moerassen en grazig of bosrijk land met een hoog waterpeil. Juist die wetlands zijn belangrijk voor veel vogels; vandaar dat het oppervlak en de variëteit ervan sinds een aantal jaren wordt uitgebreid via projecten als de Marker Wadden en Trintelzand en in de nabije toekomst Oostvaardersoevers. Met de natuurontwikkeling wordt onder meer ingezet op:

- uitbreiding en versterking van de natuurkernen door eilanden en ondiepten in het Markermeer te realiseren;
- versterking van de natuur in de Oostvaardersplassen en de entreegebieden;
- verbinding van de Oostvaardersplassen en de Lepelaarplassen met het Markermeer.

Nieuw Land zet daarnaast in op natuurbeleving. Voor de natuurbeleving wordt gestreefd naar:

- het realiseren van uitnodigende entreegebieden;
- het verbeteren van recreatieve routestructuren naar, binnen en tussen deze gebieden.

Zowel qua natuur als qua natuurbeleving wordt gestreefd naar het brengen van samenhang tussen de natuurgebieden, zodat er ook in de beleving van de bezoekers één nationaal park ontstaat. Dit doel laat zich vertalen in een heldere ruimtelijke structuur. De natuurkernen worden met elkaar verbonden door het successievelijk toevoegen van eilanden en ondiepten als stepping stones. De entreegebieden waar de natuur versterkt wordt en optimaal beleefd kan worden liggen in een lint om de natuurkernen heen. De dijken zijn de dragers waarmee de gebieden met elkaar zijn verbonden. Deze hoofdstructuur is verbeeld in negen ruimtelijke perspectieven. Projecten van de NPNL-partners waaronder de provincie, vullen deze perspectieven in.

Natuurbelevingcentrum Oostvaardersplassen Almere © Paul Stienen

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

2.2 PROJECTEN

2.2.1 OOSTVAARDERSOEVERS

Rijkswaterstaat en provincie Flevoland werken met regionale partners samen om het Markermeer ecologisch te verbinden met de Oostvaardersplassen en de Lepelaarplassen in het project Oostvaardersoevers. Het project moet een bijdrage leveren aan het ook op de lange termijn (ecologisch) bestendig maken van het IJsselmeergebied voor de stijgende zeespiegel, meer en heftigere stormen en temperatuurstijging. Het project maakt deel uit van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de Agenda IJsselmeergebied 2050 en geeft uitvoering aan maatregelen uit de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM) doordat een bijdrage wordt geleverd aan een toekomstbestendig ecologisch systeem (TBES) van het Markermeer-IJmeer. Oostvaardersoevers maakt ook deel uit van LIFE-IP, het programma van de Europese Unie voor de ontwikkeling en uitvoering van het Europese natuur- en milieubeleid. Voor Nederland is hiervoor specifiek het programma LIFE IP Deltanatuur ontwikkeld. Het programma heeft tot doel om de samenwerking tussen partijen te stimuleren om zo projecten te realiseren die bijdragen aan Natura 2000 doelen. Het projectgebied Oostvaardersoevers bestaat uit delen van het Markermeer, Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen. Deze gebieden zijn allen Natura 2000-gebieden en onderdeel van het National Park Nieuw Land.

Project Oostvaardersoevers bevindt zich in de laatste fase van de MIRT-verkenning. Er ligt een gedragen Voorkeurs Alternatief (VKA) en Voorkeurs Eindbeeld (VKE) Oostvaardersoevers. Een bijzondere opbrengst van een succesvolle samenwerking tussen Rijkswaterstaat en zes regionale partijen, waaronder de provincie Flevoland. Naast een inhoudelijk resultaat van de MIRT-verkenning geeft het ook inzicht in het koppelen van het project aan bredere opgaven in dit deel van de Noordelijke Randstad. Op 13 oktober 2021 vindt besluitvorming door Provinciale Staten plaats over de steun voor en provinciale bijdrage aan het voorkeursalternatief. Vervolgens wordt

Voorkeurs Alternatief / VKA

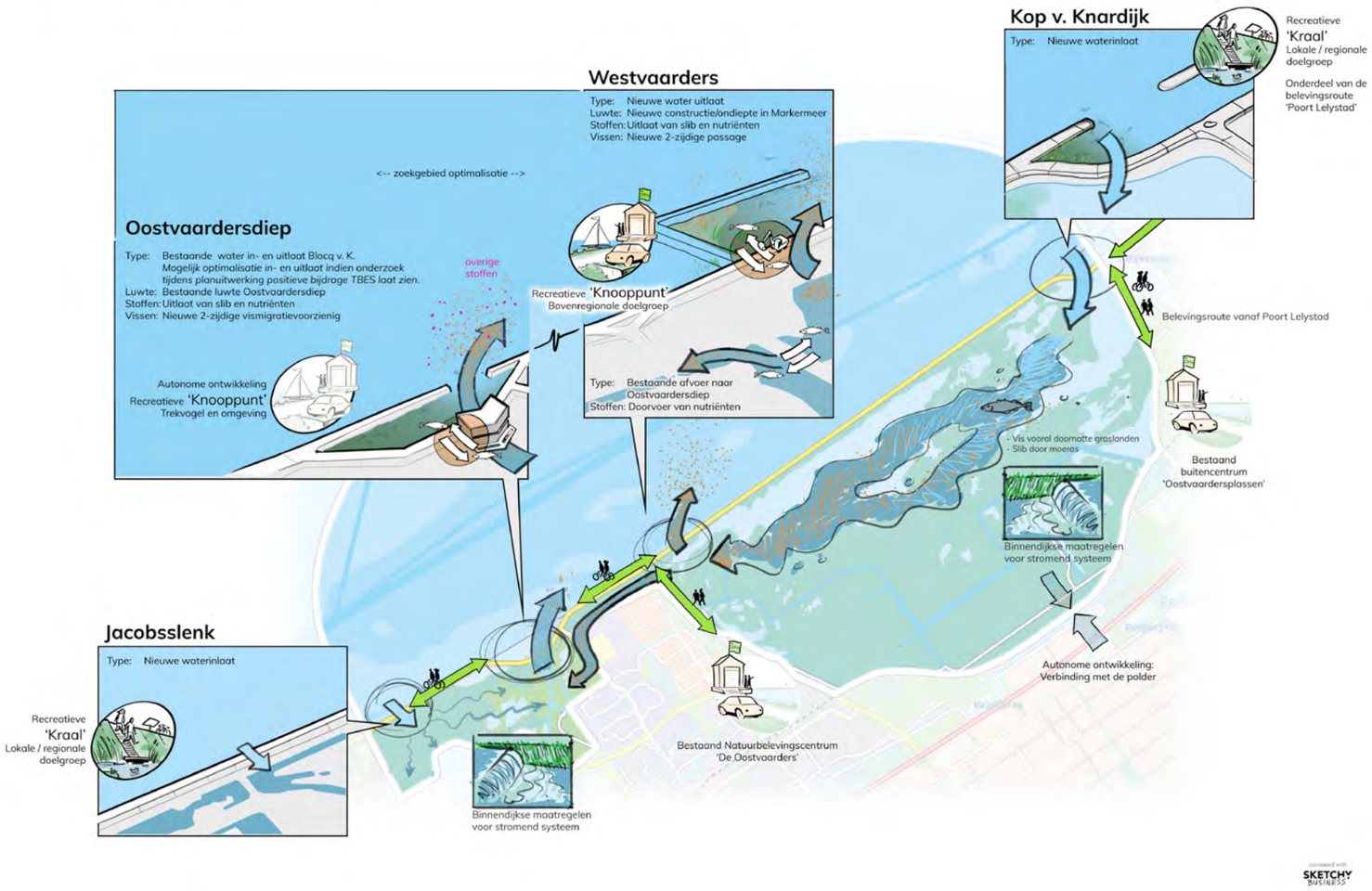

de Ontwerp Voorkeursbeslissing voorgelegd aan de (demissionair) minister van Infrastructuur en Water en de (demissionair) minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Daarbij hebben regionale partijen de kans aangegrepen om in een brief over de besluitvorming over het VKA steun uit te spreken voor zowel het VKA en VKE en zijn de regionale bijdragen aan het vervolgtraject benoemd.

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

DOEL EN RESULTAAT MIRT-VERKENNING OOSTVAARDERSOEVERS

Het project Oostvaardersoevers richt zich op twee hoofddoelstellingen, te weten:

- Het Markermeer, de Oostvaardersplassen en de Lepelaarplassen onderling verbinden tot een ecosysteem dat toekomstbestendig is: vitaal, gevarieerd en robuust genoeg om ontwikkelingen zoals klimaatverandering, verstedelijking, infrastructurele investeringen, economische groei en toenemende recreatie op te vangen;
- De maatregelen zodanig vorm te geven dat ze elkaar versterken en dat dit tot een aansprekend en duurzaam resultaat leidt: met innovatieve waterbouw wordt een aantrekkelijker, beleefbaarder en veilig merengebied gerealiseerd.

De samenwerkende partijen hebben eerst in een VKE bepaald welke maatregelen nodig zijn voor de lange termijn realisatie van deze twee hoofddoelstellingen. Hiermee is de ambitie voor 2050 vastgelegd. Op basis van het beschikbare budget is vervolgens een aantal basismaatregelen van het VKE geselecteerd en opgenomen in het voorkeursalternatief. Op deze wijze wordt met het VKA een eerste, belangrijke stap richting het eindbeeld gezet.

Voor het project Oostvaardersoevers is door het Rijk € 45,0 miljoen gereserveerd vanuit de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). De regionale partijen dragen bij in de financiering en in de vorm van projecten, draagvlak, personele inzet en economische en maatschappelijke meerwaarde. De volgende financiering uit de regio is in oktober 2021 vastgelegd:

- Provincie Flevoland € 4 miljoen
- Fonds Verstedelijking Almere, locatie Westvaarders € 2 miljoen
- Lelystad Next Level, locatie Kop Knardijk € 0,5 miljoen
- Het Flevo-landschap € 0,1 miljoen
- Staatsbosbeheer investeert vooruitlopend op de realisatie, samen met de provincie en de gemeenten Almere en Lelystad, in de Oostvaardersplassen en in het kader van het beleidskader beheer Oostvaardersplassen, het Natura 2000 beheerplan en het Nationaal Park Nieuw Land in diverse ecologische en recreatieve maatregelen in zowel het kerngebied als in de randzone (o.a. moerasreset, waterhuishouding en vismigratie).

Voorkeurs Eindbeeld / VKE

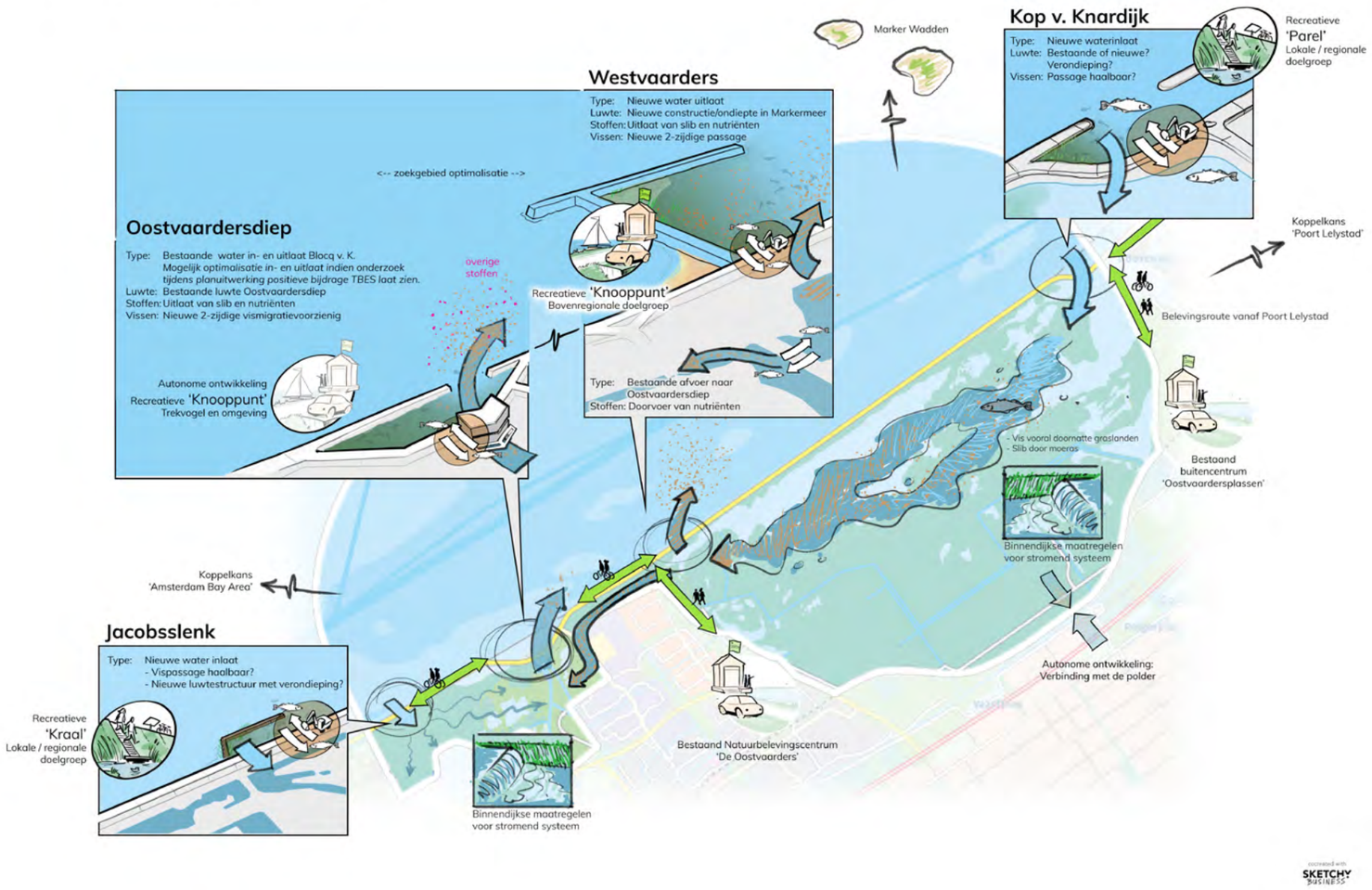

Hiermee is er zicht op in totaal € 51,6 miljoen voor de realisatie van het VKA. Zodra de ministers hebben besloten over de Ontwerp Voorkeursbeslissing, zal deze daarna ter visie worden gelegd.

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

Na verwerking van eventuele zienswijzen kan de definitieve voorkeursbeslissing worden genomen vóór de zomer van 2022. Tegelijkertijd wordt de planuitwerkingsfase voorbereid en een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst tussen Rijkswaterstaat, de provincie en de regionale partners opgesteld om de afspraken voor samenwerking en organisatie in de volgende fase vast te leggen.

2.2.2 MARKER WADDEN

Vanaf 2015 is er gewerkt aan de eilandengroep van de eerste fase Marker Wadden. Deze nieuwe natuureilanden in het Markermeer zijn aangelegd met zand, klei, veen en slib uit hetzelfde gebied. De natuurlijk oevers en de dieptes en ondieptes dragen bij aan verbetering van de waterkwaliteit van het meer en de ontwikkeling van waardevolle (nieuwe) natuur. De onderdelen A t/m D van het project zijn eind 2020 opgeleverd.
Op 2 juli 2020 is de nederzetting op Marker Wadden geopend, waarvan de bouw in augustus 2019 was gestart. De nederzetting ligt op het Haveneiland, het enige van de vijf natuureilanden dat toegankelijk is voor publiek. De nederzetting bestaat uit hoogwaardige architectonische gebouwen en is duurzaam en qua energiebehoefte zelfvoorzienend. De gebouwen zijn bestemd voor beheer en toezicht, onderzoek door natuuronderzoekers, opvang van bezoekers en er zijn vier eilandhuisjes voor de recreatieve verhuur. De gebouwen zijn gebouwd met hout uit eigen bossen van Natuurmonumenten en zijn grotendeels elders al gebouwd en op transport gezet, zodat er zo min mogelijk verstoring is geweest van de natuur ter plekke. Vanuit het subsidieprogramma Leader Flevoland is een bedrag toegekend voor de ontvangst-, beheer- en overnachtingsruimte en om een community vorm te geven die een rol speelt in het beheer van en ontvangst op de Marker Wadden.

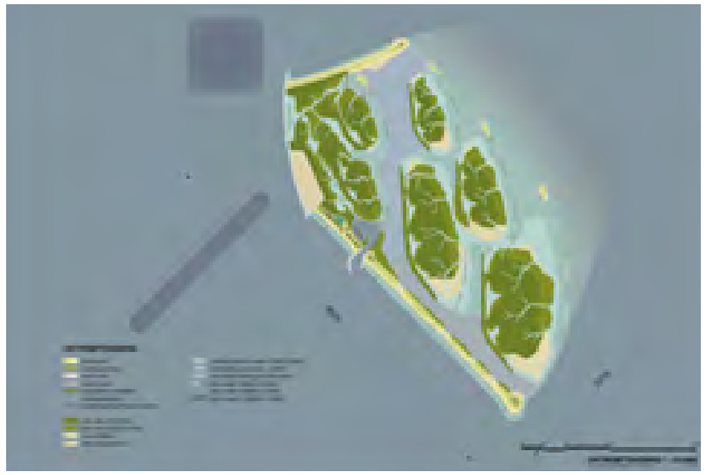

Op 27 januari 2021 hebben Provinciale Staten € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld voor de afronding van de Marker Wadden eerste fase met de E-eilanden. Dit naast de bijdragen van de ministeries van IenW en LNV van € 10,0 miljoen en de vereniging Natuurmonumenten van € 1,0 miljoen. De bijdrage van het Rijk komt uit het budget voor de PAGW, omdat de aanleg bijdraagt aan het TBES. De aanleg is al volop in uitvoering. In 2021 is door Natuurmonumenten gestart met een verkenning om te komen tot een plan van aanpak voor de tweede fase Marker Wadden. De provincie draagt aan deze verkenning bij om de effecten op TBES te laten onderzoeken.

2.2.3 OOSTVAARDERSPLASSEN: PROJECT GRAZIGE DEEL EN MOERASRESET

De Oostvaardersplassen zijn een van de vier natuurgebieden binnen de grenzen van NPNL. Twee projecten binnen de Oostvaardersplassen worden in deze paragraaf uitgelicht. Projecten die bijdragen aan de natuurontwikkeling en natuurbeleving in het nationaal park:

- project grazige deel Oostvaardersplassen;
- moerasreset.

PROJECT GRAZIGE DEEL OOSTVAARDERSPLASSEN

De provincie heeft aan Staatsbosbeheer (SBB) voor het uitvoeren van het project “Grazige deel Oostvaardersplassen” in december 2020 een provinciale subsidie van € 4,5 miljoen toegekend. Ook zijn er vanuit POP3 en LEADER+ aanvullende subsidies toegekend. De looptijd van de POP3 en LEADER subsidie is tot eind 2022 en de provinciale subsidie tot eind 2023. De subsidies zijn bedoeld voor realisatie van maatregelen in het kader van:

a) het Strategisch projectplan uitvoering Natura 2000 Oostvaardersplassen en maatregelen met betrekking tot het aanleggen van poelen, visslenken en vispassages;
b) het realiseren van extra vernatting en,
c) recreatieve voorzieningen.

Punten b) en c) komen voort uit het Beleidskader beheer Oostvaardersplassen. Punt b) komt ook voort uit de Natura 2000 richtlijnen.

In augustus 2021 is gestart met de uitvoering van het aanleggen van de visslenk en poelen om op verschillende plekken meer vis te krijgen om het voedselaanbod voor de visetende vogels (zoals lepelaars en reigerachtigen) te vergroten. De grond die hierbij vrijkomt wordt in het gebied gebruikt voor de inrichting van de grondwal langs de toekomstige inundatiezone. De inundatiezone bestaat uit natte graslanden poelen en rietland, een samenstel van geleidelijke land waterovergangen die een diversiteit aan habitats biedt voor de instandhoudingsdoelen. Deze inundatiezone dient om een geleidelijke overgang van water naar land te creëren. Ook wordt vrijkomende grond toegepast in kades langs de ecokar-excursieroute om verstoring van dieren zo veel mogelijk te beperken.

Begin 2021 is de ingediende LEADER-aanvraag (Beleef de Oostvaardersplassen, natuur voor iedereen) gehonoreerd. De voorbereidingen voor de realisatie ervan zijn inmiddels gestart. Het project ‘Beleef de Oostvaardersplassen, natuur voor iedereen’ richt zich op recreatieve faciliteiten in de Driehoek. Dit gebied ligt weliswaar net buiten het projectgebied van Poort Lelystad, maar is relevant voor de beleefbaarheid van Nationaal Park Nieuw Land vanaf de Lelystadse kant. Binnen dit project wordt de verbouwing van de Zeearendhut (toegankelijker voor minder validen), de uitkijktoren en boardwalk Buitencentrum gerealiseerd.
De LEADER-bijdrage aan dit project bedraagt € 500.000, ook hiervan is de helft afkomstig uit Europese middelen. De planning is dat rond de zomer van 2022 wordt gestart met de daadwerkelijke realisatie in het gebied. De recreatieve maatregelen ter vergroting van de belevingsmogelijkheden in de Oostvaardersplassen worden door Staatsbosbeheer apart aanbesteed en uitgevoerd.

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

MOERASRESET

De provincie Flevoland werkt vanuit haar beleidsverantwoordelijkheid samen met Staatsbosbeheer en de partners Rijkswaterstaat en waterschap Zuiderzeeland aan het herstel van de waarde van het moeras voor de Natura 2000 -instandhoudingssoorten. Met het vaststellen van het Natura 2000-beheerplan door Provinciale Staten in 2016 is hiervoor het kader vastgesteld. In het Natura 2000-beheerplan is globaal beschreven met welke maatregelen de instandhoudingsdoelen bereikt moeten worden. Maatregelen zijn onder meer waterpeilverlaging en herinundatie van het moerasdeel (moerasreset). Provinciale Staten hebben aangedrongen op een versnelling van uitvoering van de maatregelen uit dit beheerplan, waaronder de moerasreset. De moerasreset moet zorgen voor een groter, vitaler rietmoeras (naar verwachting 500 hectare). Met een aangepast peilbeheer zal deze langjarig (15-20 jaar) behouden blijven. Dit moeras is een belangrijk broed- en foerageergebied voor een groot aantal moerasvogels. De moerasreset heeft een looptijd van ongeveer 5 jaar en wordt in opdracht van de provincie Flevoland uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

Vanaf 2019 zijn er diverse werkzaamheden uitgevoerd om de moerasreset mogelijk te maken. De stuw in het westelijk moerasdeel is aangelegd. In de diepere delen van de grote plas is een geul gegraven voor een betere (water)verbinding met de nieuwe stuw. Daarnaast is de kade die het moeras van het omringende grasland scheidt versterkt. Belangrijk onderdeel van de werkzaamheden voor de moerasreset is het herstellen van de scheiding (de drempel) tussen het oostelijk en westelijk deel van het moeras. Dit werk is in oktober 2020 afgerond. Medio 2021 is een dam met afsluitbare duikers in de drempel aangelegd om in de toekomst de mogelijkheid van een waterverbinding tussen het oostelijke en westelijke deel in stand te houden.
Het waterpeil is sinds september 2021 inmiddels ca. 60 cm lager ten opzichte van twee jaar geleden. Dit komt onder andere doordat de nieuw gerealiseerde stuw vanaf november 2020 in bedrijf is.

Met de noodzakelijke waterstandverlaging wordt vooral in het westelijke moerasdeel het leefgebied van vis verkleind. In dit deel is actief vis weggevangen. In het afgelopen jaar is er circa 105 ton vis, vooral karpers, met de grootst mogelijke inspanning door een beroepsvisser zorgvuldig weggevangen uit het westelijk moeras en grotendeels uitgezet in het Markermeer. Deze werkzaamheden hebben de vissterfte beperkt op plekken waar het moeras droogvalt. Tevens is er in het moeras een afvoergeul en visput gebaggerd die, samen met een nieuwe vispassage bij de aflaatstuw, aan vis de mogelijkheid heeft geboden om het gebied te verlaten.
Er zijn nog enkele locaties gesignaleerd waar genoeg water staat om in de komende periode de visser verder te laten afvangen. Daarmee worden eind 2021 de noodzakelijke uitvoeringswerkzaamheden voor de moerasreset afgerond.

Uitvoering werkzaamheden reset westelijk moerasdeel © Staatsbosbeheer

Website www.nationaalparknieuwland.nl
E-mail info@nationaalparknieuwland.nl

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

2.2.4 ALMEERSEPOORT (POORT OOSTVAARDERSPLASSEN ALMERE EN LEPELAARPLASSENGEBIED)

In 2018 is het Uitvoeringsprogramma Almeersepoort Oostvaardersplassen 2017 - 2021 vastgesteld, waarin de bezoeker centraal staat. Deze 1e fase van de ontwikkeling van het Almeerse deel van NPNL is vooral gericht op het poortgebied Oostvaardersplassen Almere. Het Almeerse deel van het Oostvaardersplassengebied wordt zo maximaal mogelijk beleefbaar gemaakt, waarbij de Natura 2000 gebieden Oostvaardersplassen, Lepelaarplassen en Markermeer niet worden verstoord. Het gebied van Almeersepoort is opgedeeld in deelgebieden (zie bijgevoegde overzichtskaart). De beoogde ontwikkelingen zijn per deelgebied uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op placemaking: een drie-eenheid van software (programmering van activiteiten), hardware (gebouwen, infrastructuur, landschap) en orgware (permanente samenwerking tussen organisaties). Zo wordt in samenhang gewerkt aan fysieke aanpassingen van het landschap en aan programmering van activiteiten in samenwerking met partners.

In de eerste fase van Almeersepoort wordt een kwaliteitsimpuls gegeven aan 240 hectare bos, waaronder bosherstel in het Oostvaardersbos en de verbindingszone en bomenaanplant in het Oostvaardersbos, entreegebied en de verbindingszone. Voorbeelden van andere maatregelen uit de eerste fase zijn:

- fietsroute in de randzone de Vaart;
- educatieheuvel, brug met uitzichtplatform en natuurboulevard in het Entreegebied;
- nieuwe parkeerplaatsen, wandel- en fietspaden in het Entreegebied;
- boardwalk en vogeleilanden in de Verbindingszone;
- uitbreiding Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders;
- bijzondere uitkijkplek in het kerngebied van de Oostvaardersplassen.

De ‘software’ van de Almeersepoort bestaat uit marketing, communicatie, gastheerschap en programmering van (educatieve) activiteiten. De activiteiten richten zich op het trekken van meer bezoekers naar het Natuurbelevingcentrum de Oostvaarders, onder meer met activiteiten en evenementen. Media (advertenties, outdoor, social media, projecten) worden daarbij ingezet. Ook wordt aandacht besteed aan educatie met lessen voor primair onderwijs en betrokkenheid van voortgezet onderwijs.

In het gebied is gestart met de kwaliteitsimpuls (verbeteren bos en landschap, inplanten bomen), veel van de andere fysieke aanpassingen zijn in vergevorderd stadium van voorbereiding en worden gestart zodra de vergunningstrajecten daarvoor doorlopen zijn.
De navolgende afbeelding laat schetsmatig de onderdelen van het project Almeersepoort zien.

In nauwe samenwerking tussen Almere, Staatsbosbeheer, Stad en Natuur Almere en Almere City Marketing is gestart met de uitvoering van marketing, communicatie, gastheerschap en programmering van (educatieve) activiteiten en evenementen.

Voor het project Almeersepoort wordt vanuit het Fonds Verstedelijking Almere (programma Almere 2.0) € 9,5 miljoen ingebracht. Tevens participeert Staatsbosbeheer met € 4,1 miljoen. Daarnaast is een bedrag van € 1,25 miljoen euro aan aanvullende middelen toegekend door het ministerie van LNV via het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland. Verder is in 2020 stevig ingezet op bijdragen vanuit Europese middelen via een tweetal Leader-projecten, totale bijdrage uit Europa hiervoor is € 0,45 miljoen. Deze aanvragen zijn inmiddels gehonoreerd en deels in uitvoering.
De provincie heeft via een complementaire investering in 2020 een nieuwe rotonde in de Buitenring gerealiseerd. Daardoor is De Oostvaarder beter en veiliger bereikbaar geworden.

A: Randzone de Vaart
B: Oostvaardersbos
C: Entreegebied
D: Verbindingszone
E: Kotterbos
F: Natuurbelevingcentrum
G: Observatorium

Website www.nationaalparknieuwland.nl
E-mail info@nationaalparknieuwland.nl

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

Er wordt daarnaast gewerkt aan het opstellen van een uitvoeringsprogramma voor Almeersepoort fase 2 (2022-2025), waarbij het gehele Almeerse deel van NPNL aan de orde komt. De plannen richten zich o.a. op:

- afronden Oostvaardersbos en het Entreegebied;
- ontwikkeling Kotterbos als nieuwe bestemming;
- ontwikkeling van het Lepelaarplassengebied, inclusief de Trekvogel;
- participatie in project Oostvaardersoevers (locatie 'Westvaarders');
- marketing, communicatie en programmering van (educatieve) activiteiten.

De bijdrage die hiervoor vanuit het Fonds Verstedelijking Almere/ Almere 2.0 beschikbaar wordt gesteld, is gemeentelijk en provinciaal vastgesteld op € 7,4 miljoen. Naar verwachting gaan ook Staatsbosbeheer en stichting Het Flevo-landschap financiële middelen inzetten. De samenwerking met Stad en Natuur Almere en Almere City Marketing wordt gecontinueerd.

2.2.5 POORT OOSTVAARDERSPLASSEN LELYSTAD

Poort Oostvaardersplassen Lelystad is een van de vijf toegangspoorten van NPNL. In 2016 heeft de gemeente Lelystad in samenspraak met Staatbosbeheer een ontwikkelingsvisie voor de poort opgesteld, die is uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma (UVP) Poort Lelystad 2019-2023. Dit uitvoeringsprogramma is de afgelopen periode verder geconcretiseerd en uitgewerkt in een projectplan, waarin de te verrichten werkzaamheden tot 2025 nader benoemd zijn. Poort Oostvaardersplassen Lelystad onderscheidt zich door de beleefbaarheid van de natuur vanaf het water. De prominente rol van water wordt onder meer vormgegeven door het aanleggen van diverse slenken en waterpartijen.

De aankomende tijd wordt gewerkt aan het opstellen van een realisatieovereenkomst (ROK), waarin de taken en rollen van betrokken partijen (Staatsbosbeheer, gemeente Lelystad en provincie) worden vastgelegd om de beoogde faciliteiten te realiseren. Het streven is om eind 2021 de ROK te ondertekenen zodat gestart kan worden met de nadere projectuitwerking en het opstarten van de uitvoering. Voor het beoogde ontvangstgebied (aan de Buizerdweg) zijn de ideeën omgezet naar een ontwerp dat in de aankomende tijd verder wordt uitgewerkt.

Slenk Hollandse Hout © Staatsbosbeheer

Schetsontwerp ontvangstgebied aan de Buizerdweg

Ondertussen wordt door Staatsbosbeheer al gewerkt aan de omvorming van het productiebos naar een structuurrijk bos. Daarmee wordt een belangrijke laatste impuls gegeven aan de biodiversiteit en de vergroting van de natuurbeleving in het projectgebied.

Na ondertekening van de ROK worden de provinciaal geoormerkte middelen (€ 3,0 miljoen) in de vorm van voorschotten aan de gemeente Lelystad beschikbaar gesteld voor de realisatie van het projectplan. Via het Interbestuurlijke programma Vitaal platteland (IBP-VP) is een extra bedrag beschikbaar gesteld in de vorm van een subsidie van € 1,25 miljoen ten behoeve van de ontwikkeling van Poort Lelystad.

Begin 2021 is de ingediende LEADER-aanvraag 'Plus op Poort Lelystad' gehonoreerd. De voorbereidingen voor de realisatie ervan zijn inmiddels gestart. Voor de uitvoering van het project Plus op Poort Lelystad, is vanuit de LEADER-regeling bijna € 278.000 beschikbaar gesteld, waarvan de helft afkomstig is uit Europese middelen. Met het project wordt beoogd een ruiterroute, passantensteiger, glijbaan aan de Knardijk, en een nieuw wandelpad aan de voet van de Knardijk te realiseren.

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

2.2.6 PROGRAMMA NIEUWE NATUUR OOSTVAARDERSPLASSEN

Langs de A6 en binnen de grenzen van NPNL is een strook natuur tussen Lelystad en Almere opnieuw ingericht vanuit het programma Nieuwe Natuur. Het doel is om dit gebied als 'etalagegebied' van de naastgelegen Oostvaardersplassen en NPNL te positioneren. Het project draagt zo onder meer bij aan het ruimtelijke perspectief 'A6: Etalage voor 60.000 kijkers'. Het project omvat zowel natuurontwikkeling als natuurbeleving. Realisatie van het project is al zeer vergevorderd. Het projectgebied bestaat uit vier deelgebieden:

- Trekweg: hier is 108 hectare kruiden- en faunarijk grasland met poelen gerealiseerd. Door Staatsbosbeheer zijn 'om niet' natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. Om het gebied natuurlijk te beheren is een kudde Koniks uitgezet. Op de gerealiseerde uitkijkheuvels zijn kijkschermen gerealiseerd waar bezoekers kunnen genieten van de natuur zonder deze te verstoren.
- Ibisweg Noord: Hier is 31 hectare ingericht als kruiden- en faunarijke akker. Door middel van strokenteelt wisselen graan, luzerne en grasklaver elkaar af. Het gebied is in 2018 in beheer genomen.
- Hollandse Hout (zuid): Op een totale oppervlakte van 79 hectare is 47 hectare bos ingeplant. Een groot deel van de aanplant heeft al plaatsgevonden, echter door droogteschade zal een deel opnieuw moeten worden aangeplant. Ook in dit gebied zijn twee poelen aangelegd en is een fietstracé gerealiseerd. Het uitkijkpunt 'de Beverburcht' is inmiddels gerealiseerd en kan per fiets of wandelend worden bereikt.
- Zanddepot: Deze oppervlakte van 35,5 ha is ingezaaid voor strokenteelt en is in 2020 in beheer genomen. Er zijn twee poelen gegraven, er is struweelbeplanting aangebracht en een uitkijkpunt gerealiseerd. Ook hier zijn kijkschermen geplaatst.

Plangebied Nieuwe Natuur project Oostvaardersplassen (© Staatsbosbeheer)

De werkzaamheden in het etalagegebied zijn in een vergevorderd stadium. Uiterlijk eind 2022 is het werk gereed en zijn alle deelgebieden opgeleverd en in beheer genomen. In het totale project is een oppervlakte van 153 hectare ingericht als compensatienatuur (mitigatie optimaal kiekendief-foerageergebied en boscompensatie, zie voor meer informatie de rapportages over het programma Nieuwe Natuur).

2.2.7 VERDERE PROJECTEN

BATAVIASTRAND

De provincie heeft zorg gedragen voor optimalisering van de bereikbaarheid en gebruik van het watersportstrand per 1 juli 2021. Dit heeft geresulteerd in extra inzet in opruimen en schoon houden van het strand gedurende deze zomer en zijn er mobiele sanitaire voorzieningen op het strand geplaatst. De bereikbaarheid van het strand voor bezoekers is vergoot door verruiming van het aantal parkeerplekken. Met RWS is afgesproken in de zomermaanden tijdelijk een extra parkeervoorziening te hebben. De provincie heeft op het strand een fietsenstalplek geplaatst. Met de gemeente Lelystad en Rijkswaterstaat zijn procesafspraken gemaakt over ieders rol en verantwoordelijkheden op en rondom het watersportstrand.

LAAN VAN NIEUW LAND

De afgelopen periode is, samen met de gemeente Lelystad, gewerkt aan de nadere uitwerking van een voorkeursvariant voor de ligging van de Laan van Nieuw Land. De diverse varianten zijn ter oordeelvorming voorgelegd. Naar verwachting zal eind 2021 een definitieve keuze ten aanzien van de ligging van de weg worden genomen.

SNELFIETSPAD ALMERE-LELYSTAD DOOR HET NATIONAAL PARK NIEUW LAND

De verkenningsrapportage naar de mogelijke ligging van het fietspad is in concept gereed. De aankomende maanden wordt samen met de stakeholders een gedetailleerde uitwerking per specifiek deeltraject uitgewerkt. Naar verwachting zal deze detaillering eind 2021 gereed zijn en ter besluitvorming worden aangeboden.

ROTONDES IN EN ROND HET NATIONAAL PARK

Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van rotondes die in of in de directe omgeving van het nationaal park liggen of nog worden aangelegd. Deze inventarisatie vormt de basis voor het uitwerken van mogelijke inrichting van en/of uitingen op de rotondes om bezoekers en passanten het verhaal van het nationaal park te vertellen en de visitors journey in het nationaal park te versterken. De ambitie is om een integraal ontwerp, als "familie van rotondes", te ontwikkelen ten behoeven van de algehele beleving van het nationaal park.

VERBREDING A6, BATAVIAKWARTIER

Verdere projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van Nieuw Land, niet limitatief bedoeld:

Website www.nationaalparknieuwland.nl
E-mail info@nationaalparknieuwland.nl

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

- Verbreding van rijksweg A6 (Rijkswaterstaat): het project bevindt zich in de fase van de planuitwerking, de fase waarin ook eventuele inpassingsmaatregelen worden bepaald. Het project raakt het ruimtelijk perspectief 'A6: Etalage voor 60.000 kijkers'.
- Bataviakwartier (gemeente Lelystad): Bataviakwartier is als 'stadspoort' een van de toegangen tot het nationaal park. De gemeente Lelystad wil Bataviakwartier verder ontwikkelen tot een goed bereikbaar, premium en attractief gebied met een maritiem karakter. Bataviakwartier draagt onder meer bij aan de ruimtelijk perspectieven 'Netwerk van entrees' en '50 km Parkway'. Onderdeel van Bataviakwartier is Batavialand, waarvoor op dit moment onder leiding van de provincie een verkenning plaatsvindt.

RUIMTELIJKE KWALITEITSGIDS

In de ontwikkelingsvisie wordt het belang van eenheid in communicatie en herkenbaarheid in de ruimtelijke kwaliteit benoemd om zo met NPNL een gebied te realiseren met een sterke identiteit en uitstraling. Ten behoeve van deze herkenbaarheid en identiteit van het gebied is een ruimtelijke kwaliteitsgids voor het NPNL opgesteld. De gids biedt handvatten voor het versterken van de eenheid en vergroten van de herkenbaarheid bij de verdere ruimtelijke ontwikkeling van het NPNL. De volgende voorziene stap is de gids toe te passen op de ontwikkeling van de 50 kilometer Parkway, een van de ruimtelijke perspectieven uit de ontwikkelingsvisie.

Bataviahaven in Lelystad © Paul Stienen.

2. ONTWIKKELINGSPERSPECTIEF

HERSTEL (VOGEL) EILANDEN LEPELAARPLASSEN

De oorspronkelijke eilanden in de Lepelaarplassen zijn sterk gedegradeerd en staan grotendeels onder water. Hierdoor zijn ze minder aantrekkelijk voor vogels om te broeden en te verblijven. Stichting het Flevo-landschap heeft POP3 subsidie ontvangen om deze eilanden te herstellen, te vergroten, en als leefgebied voor vogels (o.a. plevieren en sterns) in te richten. Bij het herstellen van de eilanden wordt een zo natuurlijk mogelijk bouwproces toegepast waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van gebiedseigen materialen. Bij de uitvoering van het project wordt rekening gehouden, en nadere invulling gegeven, aan de geldende Natura 2000 instandhoudingsdoelstelling. De effecten van de uit te voeren maatregelen op het aantal vogels in het gebied zal worden gemonitord. De totale projectkosten bedragen € 540.000. De helft van dit bedrag zal vanuit Europa worden bijdragen, de andere helft zal de provincie bijdragen. De verwachting is dat het project eind 2021 wordt afgerond.

Vogeleiland in wording

SPECIFIEKE UITKERING PROGRAMMA NATUUR

Provincie Flevoland heeft op 21 juli 2021 van het ministerie van LNV de beschikking ontvangen op grond van de Regeling Specifieke Uitkering Programma Natuur. De uitkering betreft budget dat verplicht aan een door het Rijk gesteld doel besteed moet worden. Het doel van deze Rijksregeling is natuurherstel in de meest kwetsbare natuurgebieden onder andere met het oog op de landelijke stikstofopgave. De maximale Rijksbijdrage voor de provincie Flevoland voor gebiedsgerichte maatregelen bedraagt € 9.593.584 inclusief BTW voor de periode 2021 tot en met 2023. Vanuit de provincie is geen cofinanciering nodig bij deze beschikking.
De volgende projecten vinden plaats binnen de begrenzing van Nieuw Land of hebben daar een verbinding mee:

- Natte graslanden buiten gebied (kwaliteitsverbetering & hydrologie);
- Verbindingszone Pampus: Kromslootpark – Lepelaarplassen (aankoop & inrichting);
- Verbindingszone Ecozone: Oostvaardersplassen – Lepelaarplassen (onderzoek);
- Lange termijn:
  - Oostvaardersoevers (verbinding Natura 2000 gebieden binnen- en buitendijks)
  - Omliggende agrarische gebied (overgangszones)
  - Verbindingszone Ecozone: Oostvaardersplassen – Lepelaarplassen (kwaliteitsverbetering)

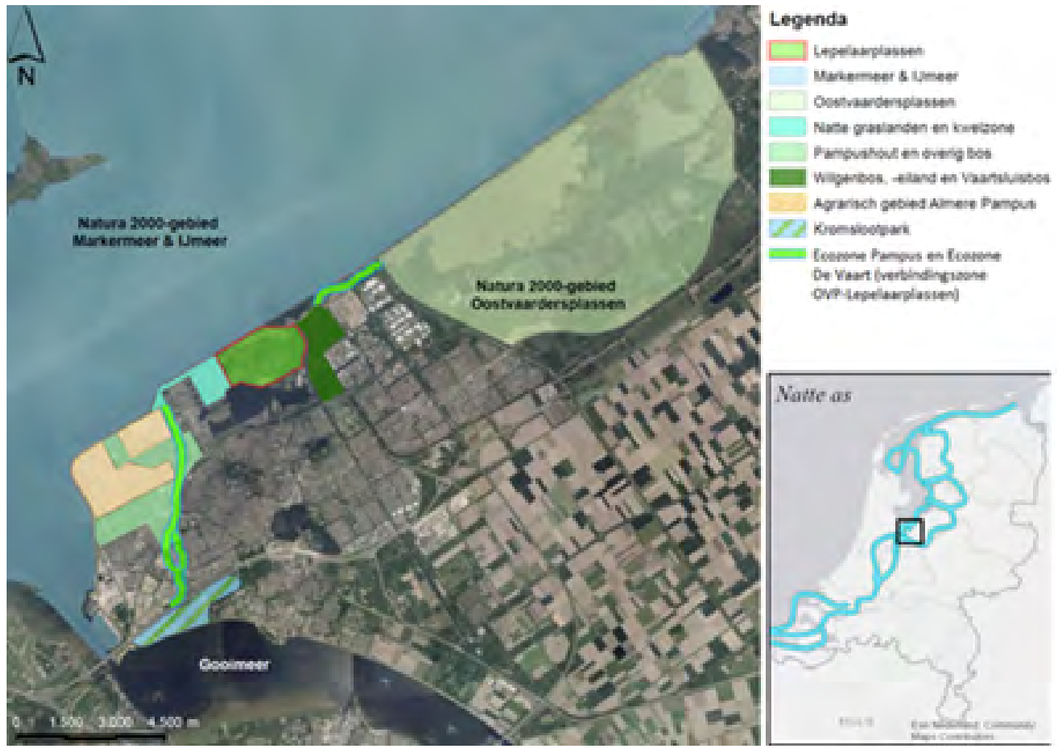

In de eerste fase gaat het concreet om de volgende projecten:

- Onderzoek Ecozone de Vaart (Oostvaardersplassen) om tot een plan te komen om dit gebied en het Wilgenbos beter ecologisch te laten functioneren, uitvoering in 2e fase programma Natuur Staatsbosbeheer/Flevo-Landschap € 25.000;
- Natte graslanden Lepelaarplassen (100 ha) hydrologie en aanpakken geluidswal € 300.000;
- Ecozone Pampus, zie kaartje (15 ha) Flevo-Landschap € 2 mln. (5 ha) Staatsbosbeheer € 500.000.

3. KENNIS EN WAARDEN DELEN

3.1 INTRODUCTIE

Nieuw Land is een bijzonder nationaal park, waar unieke verhalen aan verbonden zijn en waar dagelijks nieuwe kennis wordt opgedaan. De ontwikkelingsvisie beschrijft de ambitie om mensen van nabij en veraf te betrekken bij Nieuw Land en de ontwikkeling ervan. Het delen van kennis en waarden is daarin een onmisbaar element. Dat gaat van wetenschappelijk onderzoek tot promotiemateriaal en van informatie over de natuur en de cultuurhistorie tot de mogelijkheid om activiteiten in het nationaal park te ontplooien, als ondernemer of anderszins. In deze paragraaf wordt de stand van zaken met betrekking tot de vier onderwerpen onder de noemer 'kennis en waarden delen' – marketing, communicatie, educatie, onderzoek – beschreven. Deze onderwerpen zijn de verantwoordelijkheid van de gezamenlijke NPNL-partners onder aansturing van de stuurgroep.

3.2 MARKETING EN COMMUNICATIE

De marketing- en communicatiestrategie 2020-2021 voor NPNL kent drie middellange termijn doelen: het vergroten van de (a) bekendheid, (b) beleefbaarheid van het nationaal park en (c) het trekken van meer bezoekers die langer blijven en meer besteden. De marketing en communicatie richt zich op mensen die interesse hebben in natuur(ontwikkeling), potentiële bezoekers, stakeholders en medewerkers/vrijwilligers van de acht NPNL-partners. De strategie wordt jaarlijks vertaald in een jaarplan. De provincie Flevoland is binnen het samenwerkingsverband van NPNL de trekker voor het onderwerp marketing en communicatie. Met de marketing- en communicatiestrategie en de verdere uitwerking daarvan voldoet NPNL aan de Standaard voor Nationale Parken Nieuwe Stijl van het Nationale Parken Bureau (NPB).

Begin 2021 is de nieuwe huisstijl inclusief het logo van NPNL bekendgemaakt. Het logo is geregistreerd. Met deze nieuwe huisstijl kon direct gewerkt worden aan een nieuwe website, social media platforms én een online campagne. Net voor de zomervakantie is de website gelanceerd en heeft de eerste editie van de online campagne gedraaid op Instagram en Facebook. Deze nieuwe communicatiemiddelen hebben voor meer bezoekers op de website en meer volgers op social media gezorgd. Daarmee zijn er belangrijke stappen gezet in het bekender maken van het nationaal park. Inmiddels is er een bezoekerskaart gereed, wappert de NP Nieuw Land vlag bij alle bezoekerscentra en worden er evenementen georganiseerd in het park. Met behulp van nieuwsbrieven worden bezoekers op de hoogte gehouden van wat er te doen is in Nieuw Land.

In oktober is het programma 'Gastheer van het Landschap' gestart. Een samenwerking tussen Provincie Flevoland, IVN Natuureducatie en Visit Flevoland. Ruim twintig recreatieondernemers uit Lelystad en Almere nemen deel aan dit programma en kunnen zichzelf na afronding gastheer of gastvrouw van Nationaal Park Nieuw Land noemen. Zij zijn belangrijke ambassadeurs van het park en krijgen de juiste handvatten om hun gasten te verwijzen naar mooie natuurgebieden en leuke activiteiten in het nationaal park.

Het congres van NPNL en de Europarc conferentie zijn verzet naar respectievelijk 2022 en 2023 i.v.m. COVID-19. Het Vogelfestival, de 3D Triathlon en het 2021 Soortenjaar zijn voorbeelden van overkoepelende initiatieven die wél doorgingen en vanuit NPNL promotie kregen. Met name het 2021 Soortenjaar is een groot succes gebleken. Elke maand zijn er tientallen soorten geteld, met als gevolg dat het aantal van 2021 soorten dieren en planten al in juni werd bereikt. Inmiddels staat de teller ruim boven de 2.800 soorten! Het Soortenjaar heeft ook veel zichtbaarheid van NPNL opgeleverd. Meer bezoekers naar de website en veel interesse vanuit de lokale en landelijke media. Het initiatief is door alle natuurorganisaties van NPNL omarmd, waarbij vrijwilligers van diverse soortenorganisaties het échte speurwerk hebben gedaan. Deze mannen en vrouwen hebben in het gehele gebied van NPNL alles wat leeft en groeit vastgelegd. Bij het Nationale Parken Bureau is dit succes niet onopgemerkt gebleven; er wordt nu verkend of alle Nationale Parken van Nederland in 2022 een soortgelijk soortenjaar kunnen organiseren. Daarnaast ontwikkelt NPNL samen met vijf andere nationale parken een gezamenlijke Trekvogelbeleving. Dit initiatief wordt mede bekostigd met een subsidie van het ministerie van LNV. De eerste ideeën voor een trekvogelbeleving zijn bedacht. In 2022 gaan we hiermee verder.

3. KENNIS EN WAARDEN DELEN

3D Triatlon 2021 © Provincie Flevoland

deelnemers Gastheer van het Landschap NPNL

Succesvol 2021 Soortenjaar

Elektrische ecokarren © Staatsbosbeheer

3. KENNIS EN WAARDEN DELEN

3.3 EDUCATIE

De NPNL-educatiestrategie voor de aankomende jaren beschrijft de hoofdlijn en ontwikkelingsrichting voor de educatie en benoemt de activiteiten die in de aankomende drie jaar worden opgepakt. De gemeenten Almere en Lelystad in samenwerking met de stichting Stad & Natuur zijn binnen het samenwerkingsverband van NPNL de trekkers voor het onderwerp educatie. De aanpak richt zich op de volgende drie activiteiten:

- opstellen van een gezamenlijk meerjaren-programmeringsplan;
- ontwikkelen van natuureducatie in de gemeente Lelystad, waaronder de educatieve programmering;
- ontwikkelen van een productlijn met vier educatieve producten, gebaseerd op de vier verhaallijnen uit de ontwikkelingsvisie.

De primaire doelgroep in de educatiestrategie zijn kinderen van 0 tot 12 jaar in school-, verenigings- en gezinsverband. Het streefbeeld met betrekking tot deze doelgroep is dat alle kinderen uit Flevoland die in de nabijheid van NPNL wonen tenminste tweemaal in hun basisschoolperiode (1x onderbouw en 1x bovenbouw) in het nationaal park komen om deel te nemen aan één van de educatieve activiteiten. Met de educatiestrategie en de verdere uitwerking daarvan voldoet NPNL aan de Standaard voor Nationale Parken Nieuwe Stijl van het NPB. De activiteiten worden mede bekostigd met een subsidie van het ministerie van LNV.

3.4 ONDERZOEK

Binnen de grenzen van Nieuw Land worden al veel onderzoeken uitgevoerd, met name door de terreinbeherende organisaties (Staatsbosbeheer, vereniging Natuurmonumenten, Rijkswaterstaat en stichting Het Flevo-landschap) in onder meer de Oostvaardersplassen, op de Marker Wadden en in het Markermeer. De acht partners willen de meerwaarde die het nationaal park kan bieden in het doen van onderzoek benutten om zo tot een gebiedsoverschrijdend en samenhangend onderzoeksprogramma te komen. Met dit initiatief is Nieuw Land een voorloper onder de nationale parken binnen Nederland. Staatsbosbeheer is binnen NPNL-verband de trekker van het onderwerp kennis en onderzoek.

Mede met een subsidie van het ministerie van LNV (Interbestuurlijk programma – Vitaal Platteland IBP-VP, zie ook 'financiering') worden er in de aankomende periode diverse (promotie)onderzoeken gestart en stappen gezet om een kenniscommunity op te zetten, waarin informatie en kennis tussen de lopende onderzoeken wordt uitgewisseld en de resultaten van deze onderzoeken worden gedeeld onder een breder publiek. Met het opstellen van een gebiedsbrede kennismanagementplan- en onderzoeksagenda in de aankomende periode voldoet NPNL aan de Standaard voor Nationale Parken Nieuwe Stijl.

Marker Wadden © Allwrite

4. SAMENWERKINGSAGENDA

4.1 INTRODUCTIE

Op dit moment heeft governance de vorm van een informele samenwerking tussen de partners van Nieuw Land. Die samenwerking is in de afgelopen drie jaar effectief gebleken en de partners willen gezien de ambitie de samenwerking verder vormgeven. Als onderdeel hiervan is door de partners een intentieovereenkomst voor verdere samenwerking binnen NPNL ondertekend, waarin is afgesproken de samenwerking te formaliseren. Als samenwerkende partners in Nationaal Park Nieuw Land zijn drie (groepen van) subsidieaanvragen voorbereid en gedaan, die navolgend worden toegelicht.

4.2 FINANCIERING

4.2.1 INTERBESTUURLIJK PROGRAMMA VITAAL PLATTELAND

Het Rijk en medeoverheden formuleerden in 2017 de ambitie om tien urgente maatschappelijke opgaven gezamenlijk aan te pakken, opgaven die het Rijk niet alleen op kan lossen. Op 14 februari 2018 ondertekenden Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen daarom de Programmastart interbestuurlijk programma (IBP). Eén van de tien opgaven in het IBP is “Naar een Vitaal Platteland”. In het landelijk gebied komen veel grote opgaven samen die vragen om forse en structurele veranderingen. Deze opgaven zijn gericht op verduurzaming van de landbouw, gezonde ecosystemen, klimaatdoelstellingen, kwaliteit en leefbaarheid, bodem en waterbeheer en -kwaliteit en op een gezonde en veilige leefomgeving. Kortom, werken aan een economisch vitaal, leefbaar en ecologisch duurzaam platteland. Om deze opgave gezamenlijk op te pakken zijn de VNG, IPO, Unie van Waterschappen en ministerie van LNV in juli 2018 tot landelijke samenwerkingsafspraken gekomen en is afgesproken samen in 15 kansrijke gebieden aan de slag te gaan. NPNL is één van die 15 gebieden.

Op 2 november 2020 heeft het ministerie van LNV laten weten dat NPNL € 4,15 miljoen krijgt voor zes projecten in het nationaal park in de vorm van een specifieke uitkering aan de provincie. Deze bijdrage is door de provincie in de vorm van een subsidie aan de betreffende partners beschikt. Deze subsidie draagt bij aan de twee projecten in de entreegebieden van het nationaal park: Poort Oostvaardersplassen Lelystad en Poort Oostvaardersplassen Almere. De andere vier projecten richten zich op wetenschappelijk onderzoek in het Markermeer, de Oostvaardersplassen en de Marker Wadden en een onderzoek naar de mogelijkheden voor natuurinclusieve landbouw aan de oostzijde van de A6 ter hoogte van NPNL.

4.2.2 REGELING TIJDELIJKE ONDERSTEUNING VAN NATIONALE PARKEN

De partners in NPNL hebben in onderlinge samenwerking begin september 2020 een subsidieaanvraag bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland ingediend op basis van de Regeling tijdelijke ondersteuning van nationale parken van het ministerie van LNV. De regeling is bedoeld om een extra stimulans te geven om een kwaliteitssprong te realiseren, waardoor de gebiedsidentiteit en een grotere beleving van het gebied verstrekt worden en de nationale parken worden gefaciliteerd om aan de Standaard voor Nationale Parken Nieuwe Stijl te voldoen. Namens de partners treedt de provincie op als penvoerder.

De subsidie van €290.668, is door LNV toegekend. De subsidie is onder meer toegekend voor het maken van vervolgstappen op het gebied van educatie, de kennisagenda, de ontwikkeling van de Trekvogelbeleving (in samenwerking met 4 andere Nationale Parken) en voor het betrekken van ondernemers. Naast de subsidie wordt er vanuit de NPNL partners cofinanciering beschikbaar gesteld voor het realiseren van de vervolgstappen.

4.2.3 LEADER

In het voorjaar van 2019 hebben meerdere partners binnen NPNL voorstellen gemaakt die bijdragen aan de realisatie van de ontwikkelingsvisie en waarvoor naar verwachting financiële dekking kon worden gevonden door gebruik te maken van de EU-subsidieregeling Leader in Flevoland. Bij aanvang van het LEADER-programma is afgesproken dat de gemeenten projecten initiëren en voor de cofinanciering zorgen. Voor gemeentegrens overschrijdende projecten kan aanspraak worden gedaan op een andere vorm van cofinanciering zoals door de provincie. Inmiddels zijn de subsidieaanvragen voor vijf Nationaal Park Nieuw Land projecten goedgekeurd:

- Nederzetting Marker Wadden (gerealiseerd);
- NBC Next Level (Uitbreiding Natuurbelevingcentrum Almeerse-poort);
- Observatorium (realisatie van een observatorium en excursieroute aan Almeerse kant van OVP);
- Plus op Poort Lelystad (extra recreatieve voorzieningen in Poort Lelystad);
- Beleef de Oostvaardersplassen, een avontuur voor iedereen (recreatieve voorzieningen in de Driehoek).

Deze projecten zijn goed voor een extra investeringsimpuls van ca. € 4.750.000 in Nationaal Park Nieuw Land, waarvan € 1,1 miljoen na realisatie uit Europese middelen wordt bijgedragen.

5.KANSEN VOOR JONGEREN

Via het programma Talent Kleurt Flevoland wil de provincie jongeren kennis laten maken met het werk dat de provincie doet. Het gaat om de bovenbouw- en onderbouwleerlingen van middelbare scholen en om studenten van hbo's en universiteiten. Ook NPNL doet mee aan Talent Kleurt Flevoland door opdrachten aan te leveren en jongeren de kans te bieden kennis te maken met de provinciale organisatie. Zo hebben in het schooljaar 2019-2020 twee studenten Civiele Techniek van Windesheim Zwolle hun afstudeeronderzoek bij de provincie gedaan over het verbinden van het Markermeer met de Oostvaarders- en Lepelaarplassen, in het kader van Oostvaardersoevers. Zij hebben onderzoek gedaan naar een constructie om het Markermeer en de Oostvaarders- en Lepelaarplassen met elkaar te verbinden zodat water, vissen en voedingsstoffen tussen deze gebieden kunnen migreren.

Ook in 2021 hebben jongeren in het kader van Talent Kleurt Flevoland opdrachten uitgevoerd binnen NPNL. Zo hebben studenten van Windesheim onderzoek gedaan naar het omvormen van de Oostvaardersdijk en de Markerwaarddijk naar een beleefbare 50 kilometer Parkway met een NPNL look and feel, alsmede onderzoek naar het betrekken van jongeren bij NPNL en hebben middelbare scholieren ontwerpen gemaakt voor het vergroten van de beleefbaarheid en bereikbaarheid van de Praambult. In 2021 is er ook een student van Windesheim afgestudeerd binnen NPNL, met een onderzoek naar het ontwerpen van een familie van rotondes op de 50 kilometer parkway van NPNL en het opstellen van een ontwerpgids voor rotondes.
In schooljaar 2021-2022 hoopt NPNL ook jongeren kennis te laten maken met het gebied. Er zijn drie opdrachten uitgezet via talent Kleurt Flevoland: over het beter bereikbaar maken van het uitkijkpunt bij de Beverburcht, het toegankelijk maken van NPNL voor mindervaliden en het ontwerpen van de Buizerdweg als Boslaan.

Naast Talent Kleurt Flevoland lopen er ook andere initiatieven op basis waarvan jongeren kennis kunnen maken met NPNL.

Zo organiseert Staatsbosbeheer een landschapscafé gericht op jongeren met als onderwerp 'beleefbaarheid vanaf de dijken'. Daarnaast doen studenten onderzoek binnen NPNL: studenten van Van Hall Larenstein onderzoeken de ecosysteemdienst 'maaisel inzetten als duurzame biomassa in plaats van veevoer' en doen studenten onderzoek naar het ontwerpen van een bezoekerscentrum voor Poort Lelystad.

Ontwerp vergroting bereikbaarheid en beleefbaarheid Praambult - door scholier RSG Slingerbos